

Vergaderjaar 2015–2016

31 109

Evaluatie Wet BIBOB

Nr. 20

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 mei 2016

Hierbij bied ik u de jaarverslagen van het Landelijk Bureau Bibob (hierna het Bureau), onderdeel van screeningsautoriteit Justis, en de kwaliteitscommissie Bibob (hierna kwaliteitscommissie) over het jaar 2015 aan¹.

De kwaliteitscommissie heeft een onafhankelijke positie en rapporteert rechtstreeks aan mij. De verslagen worden u gezamenlijk aangeboden, maar staan los van elkaar.

Jaarverslag Bureau

De screeningsautoriteit Justis werkt aan een veiligere en rechtvaardigere samenleving door het screenen van personen en organisaties. Op grond van de Wet Bibob kunnen overheidsorganen het Bureau verzoeken onderzoek te verrichten bij verlening van een vergunning of subsidie, bij het gunnen van een overheidsopdracht, of bij het aangaan van een vastgoedtransactie. Het Bureau adviseert overheidsorganen over de mate van gevaar dat de aanvrager of zijn zakelijke omgeving crimineel verkregen vermogen aanwendt of andere strafbare feiten zal plegen in het licht van zijn bedrijfsvoering. Zo wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert en wordt de bonafide ondernemer beschermd tegen oneerlijke concurrentie.

Het aantal adviesaanvragen bij het Bureau is nog niet eerder zo hoog geweest. In 2015 werden 338 adviezen aangevraagd, waarvan 49 aanvullende adviesaanvragen. De stijging is deels te verklaren door de uitbreiding van het toepassingsbereik van de Wet Bibob in 2013 met onder meer vastgoedtransacties en de verbetering van de informatiepositie van bestuursorganen datzelfde jaar. In het kader van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit en met ondersteuning van de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) weten bestuursorganen

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

goed gebruik te maken van de expertise op het gebied van de Wet Bibob bij het Bureau.

In 2015 werd 56% van de adviezen uitgebracht binnen de wettelijke termijn van 12 weken. Het hoge aantal adviesaanvragen in combinatie met een toenemende complexiteit van onderzoeken op bijvoorbeeld de toepassingsgebieden vastgoed en milieu heeft het afgelopen jaar tijdelijk geleid tot een hogere werkvoorraad en langere doorlooptijd van de uitgebrachte adviezen. In april 2015 is het Bureau gestart met een verbeterplan om de hogere instroom structureel het hoofd te kunnen bieden. De doorlooptijden zijn inmiddels sterk verbeterd.

De meeste adviezen hebben, evenals in de afgelopen jaren, betrekking op de horecasector. Het aantal vastgoedadviezen is ten opzichte van 2014 verder gestegen. Veruit de meeste adviezen werden verstrekt aan gemeenten. Het Bureau signaleert echter een groei in het aantal adviezen dat wordt uitgebracht aan provincies en rijksoverheidsorganen. In 53 aangevraagde adviezen was sprake van een tip van het Openbaar Ministerie aan een bestuursorgaan om een Bibob-advies aan te vragen.

Naast haar adviestaak heeft het Bureau ook de wettelijke taak om bestuursorganen voor te lichten en te adviseren over de implementatie en toepassing van de Wet Bibob. Naast de reguliere ondersteuning heeft het Bureau afgelopen jaar net als in 2014 een landelijke themadag georganiseerd, dit keer samen met de provincies Noord-Brabant en Noord-Holland. Daarbij werd ingegaan op de vraag hoe de Wet Bibob kan worden ingezet tegen milieucriminaliteit. In het kader van kennis delen heeft het Bureau eind 2015 een jurisprudentiedatabank met alle uitspraken over het Bibob-instrument geïntroduceerd. Deze is te vinden op de website van Justis. De database biedt voor alle geïnteresseerden in de Wet Bibob een handige tool om snel alle relevante jurisprudentie over een bepaald thema te vinden.

Jaarverslag kwaliteitscommissie

De kwaliteitscommissie Bibob is ingesteld om een onafhankelijk oordeel te vellen over de kwaliteit van de adviezen van het Bureau en de zorgvuldigheid waarmee deze tot stand komen. Dit doet zij door steekproefsgewijs adviezen te toetsen. De kwaliteitscommissie beoordeelt de opbouw van het advies, de wijze waarop de informatie is geselecteerd, weergegeven en geanalyseerd en de vraag of de gebruikte informatie de conclusie van het advies kan dragen. Ter bevordering van de kwaliteit van de adviezen en de daarbij ingestelde onderzoeken koppelt de voorzitter na elke plenaire vergadering van de kwaliteitscommissie de bevindingen terug aan het Bureau. De kwaliteitscommissie bestaat uit personen met uiteenlopende deskundigheid en ervaring op het terrein van het openbaar bestuur, het bestuursrecht en het openbaar ministerie.

In het jaarverslag over 2015 is de kwaliteitscommissie algemeen van oordeel dat de onderzoeken van het Bureau aan een hoge standaard van zorgvuldigheid voldoen. De door haar beoordeelde adviezen zijn door het Bureau goed onderbouwd. Er is op deskundige en uitvoerige wijze onderzoek gedaan. De broninformatie van de adviezen is correct geselecteerd en op de juiste wijze in de adviezen verwerkt en geanalyseerd. Over het algemeen zijn de adviezen juridisch houdbaar en bruikbaar voor het bestuursorgaan. In enkele gevallen acht de kwaliteitscommissie de adviezen op onderdelen voor verbetering vatbaar.

Dit betreft onder meer het voor de aanvrager in toenemende mate inzichtelijker maken van de onderbouwing van de conclusie in het Bibob-advies.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur